

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Харківський національний університет

імені В.Н.Каразіна

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням Вченої ради

«____» _____ 2025 р.

ПОЛОЖЕННЯ

**про навчальну лабораторію
перетворювальних пристроїв та релейного захисту**

Харків, 2025

Загальні положення

- 1.1. Положення визначає основні завдання, права та організацію діяльності навчальної лабораторії.
- 1.2. Навчальна лабораторія перетворювальних пристроїв та релейного захисту Навчально-наукового інституту «Українська інженерно-педагогічна академія» (далі інституту) є структурним підрозділом університету, який створюється для організації та проведення навчальних занять, впродовж яких здобувачі вищої освіти під керівництвом завідувача лабораторії особисто проводить експерименти (досліди) з метою практичного підтвердження окремих теоретичних положень навчальних дисциплін, закріплених за інститутом набуває практичних навичок роботи з лабораторним устаткуванням, обладнанням, обчислювальною технікою, вимірювальною апаратурою, ознайомлюється з методикою експериментальних досліджень у конкретній предметній галузі тощо.
- 1.3. Робота навчальної лабораторії організовується і здійснюється відповідно до: чинного законодавства України, в тому числі Закону України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про запобігання корупції» та інших нормативно-правових актів, що визначають державну політику в галузі освіти та науки України; інших законодавчих та нормативно-правових актів з питань освіти; Антикорупційною програмою Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна, Статутом Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Положення про врегулювання конфліктів у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна, Правил внутрішнього розпорядку Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Інструкцією з діловодства в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна, наказів та розпоряджень ректора, проректорів, директора інституту, плану роботи лабораторії та цього Положення.

- 1.4. Діяльність навчальної лабораторії здійснюється відповідно до затвердженого розкладу навчальних занять, графіків консультацій та затверджених директором інституту річних планів.
- 1.5. Річний план роботи навчальної лабораторії складається завідувачем лабораторії та затверджується директором інституту до початку навчального року після розгляду в інституті. Планові завдання навчальної лабораторії включаються до плану інституту на навчальний рік.
- 1.6. У кінці кожного семестру завідувач лабораторії звітує про діяльність лабораторії на засіданні інституту за звітний період, а також надає звіт директору інституту про виконану роботу та пропозиції щодо діяльності навчальної лабораторії на наступний період.

2. Основні завдання та функції

- 2.1. Навчальна лабораторія створена з метою якісної підготовки здобувачів вищої освіти.
- 2.2. Основними завданнями навчальної лабораторії є:
 - сприяння підвищенню якості підготовки фахівців спеціальностей «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка»; «Професійна освіта (Енергетика, електротехніка та електромеханіка)» завдяки формуванню практичних навичок роботи з лабораторним обладнанням, оснащенням, обчислювальною технікою, вимірювальною апаратурою;
 - проведення лабораторних, практичних занять з дисциплін: «Перетворювальна техніка енергосистем»; «Відновлювані джерела енергії»; «Електропостачання»; «Монтаж, ремонт і діагностика електрообладнання»; «Нормативно-правові аспекти та стандарти в енергетиці»; «Системи заземлення та захист від перенапруг»; «Автоматизований моніторинг та діагностика обладнання АЕС»; «Системи автоматизованого та комп'ютерного проєктування»; «Автоматизація енергосистем та автоматизований електропривод»; «Фрактально-кластерний аналіз енергосистем»; «Загальні концепції енергетичної безпеки»; «Релейний захист і автоматика електричних мереж і систем»; «Релейний захист і автоматика енергосистем» на високому науковому методичному і технічному рівні згідно з робочими програмами навчальних дисциплін та методичними рекомендаціями;

- забезпечення використання можливостей інформаційних технологій і технічних засобів навчання для здобувачів вищої освіти;
- організація поза аудиторної, самостійної роботи здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання, завдяки чому розвиваються творчі дослідницькі здібності здобувачів вищої освіти ;
- створення належних та ефективних умов на сучасному освітньому рівні для проходження практики здобувачів вищої освіти;
- створення учасниками освітнього процесу безпечних умов праці та навчання відповідно до чинних законодавчих та нормативних актів;
- дотримання вимог охорони праці, пожежної безпеки, санітарних норм, безпеки життєдіяльності.

2.3. Для досягнення поставлених цілей навчальні лабораторії виконують наступні функції:

- проведення згідно з діючими навчальними планами лабораторних та/або практичних занять з навчальних дисциплін, закріплених за інститутом;
- поліпшення якості освітнього процесу та активна участь працівників навчальної лабораторії у виховній роботі зі здобувачами вищої освіти;
- організація освітньої діяльності навчальної лабораторії на засадах академічної доброчесності;
- участь у процесах забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності відповідно до Статуту університету;
- створення всім учасникам освітнього процесу безпечних умов праці та навчання відповідно до вимог чинних законодавчих та нормативних актів;
- придбання та підтримка у належному технічному стані приладів, обладнання та матеріалів для виконання лабораторних та практичних робіт.

3. Структура та керівництво

3.1. До складу навчальної лабораторії входить навчально-допоміжний персонал. Вимоги до кваліфікації, обов'язки, права та відповідальність працівників регламентується посадовими інструкціями.

- 3.2. Керівництво навчальною лабораторією здійснює завідувач лабораторії, який приймається на посаду та звільняється з посади наказом ректора університету.
- 3.3. Завідувач лабораторії здійснює керівництво навчальною лабораторією згідно з чинним законодавством України, Статутом Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна та посадовою інструкцією.

4. Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення лабораторій

- 4.1. Навчальна лабораторія розміщується на закріплених за нею площах приміщень (земельних ділянках) університету.
- 4.2. Приміщення лабораторій повинні мати природне та штучне освітлення, бути світлими, теплими і сухими. Обладнання, інструменти, колір фарбування стін добираються відповідно до вимог ергономіки, з використанням сигнальних кольорів і законів безпеки.
- 4.3. Комплектація навчальної лабораторії обладнанням здійснюється відповідно до завдань її діяльності навчально-наочними приладами, технічними засобами навчання, комп'ютерною технікою, постійними та змінними навчально-інформаційними стендами, обладнанням загального призначення для навчальних закладів та спеціальним обладнанням для виконання лабораторних робіт.
- 4.4. Навчальна лабораторія, відповідно до її призначення обладнується демонстраційним столом та аудиторною дошкою, технічними засобами навчання, приладами, реактивами тощо.
- 4.5. Лабораторні приміщення відповідно до специфіки обладнуються: витяжною шафою, секційними шафами для збереження приладів, посуду, інструментів та навчально-наочного обладнання та матеріалів.
- 4.6. Навчальні лабораторії забезпечуються:
- куточками з охорони праці та пожежної безпеки;
 - аптечкою з набором медикаментів для надання домедичної допомоги;
 - первинними засобами пожежогасіння відповідно до Правил пожежної безпеки для закладів, установ і організацій системи освіти України.
- 4.7. Навчально-методичне забезпечення лабораторій складається з:

- освітніх і робочих програм відповідних дисциплін;
- методичних рекомендацій для виконання лабораторних робіт, дослідів, спостережень, практикумів;
- довідникової і нормативно-технічної літератури;
- інших навчально-методичних матеріалів (стендів, макетів тощо).

5. Діяльність, документація та звітність

- 5.1. Діяльність навчальної лабораторії здійснюється відповідно до розкладу занять, затвердженого на відповідний семестр навчального року у встановленому порядку.
- 5.2. Поза аудиторна робота в навчальній лабораторії здійснюється згідно затвердженого графіка.
- 5.3. На навчальну лабораторію складається паспорт, в якому зазначається загальна характеристика, санітарно-гігієнічні умови приміщення; комплектація лабораторії, списки працівників, план розміщення обладнання; результати перевірок електрообладнання, заземлення, вентиляції, вимірювальних приладів, методичні посібники, інструкції, та інші дані.
- 5.4. Протягом семестру працівники навчальної лабораторії надають оперативну інформацію про свою діяльність завідувачу лабораторії.
- 5.5. В кінці кожного семестру завідувач лабораторії надає звіт директору інституту про виконану роботу та пропозиції щодо діяльності на наступний період.
- 5.6. Документація навчальної лабораторії повинна включати:
 - методичні посібники для виконання лабораторних робіт, інструкції з експлуатації лабораторного обладнання;
 - інструкції з охорони праці, безпеки життєдіяльності та пожежної безпеки для працівників і здобувачів вищої освіти;
 - журнал реєстрації інструктажів з охорони праці, безпеки життєдіяльності та пожежної безпеки;
 - паспорт стану лабораторії;
 - щорічні акти-дозволи на проведення занять в лабораторіях;
- 5.7. Матеріальні цінності лабораторії обліковуються в інвентарному описі встановленого зразка та в паспорті лабораторії. За необхідності ведуться паспорти робочих місць.

6. Взаємозв'язки з іншими структурними підрозділами університету

- 6.1. В процесі здійснення своїх функцій навчальна лабораторія взаємодіє з іншими структурними підрозділами університету, які беруть участь у реалізації основних завдань навчальної лабораторії.

7. Ліквідація та реорганізація лабораторії

- 7.1. Ліквідація та реорганізація лабораторії здійснюється в порядку, передбаченому Статутом університету.
- 7.2. Під час ліквідації та реорганізації лабораторії вивільнюваним працівникам гарантується додержання їх прав та інтересів відповідно до трудового законодавства України.